

АҒАЙЛАР ЖӘНЕ МЕН

Менің бағанадан бері мазамды алып өзіме түсініксіздеу болып отырған осы бір сұрақты бөлімдегі ағайлардан сұрауға батылым жетпеді. Сұрауға қаншама оқталдым десенізші. Үңсіз қарсы стол басында отырған Жанат ағайға қарадым. Ол кісі келесі номердің 4-ші бетінің макетін сызып жатқан болу керек, ешкімге көңіл бөлер емес. Өзімен-өзі әуре. Сосын Оңласынға қарадым. Оңласын болса ертеңгі газетке кететін материалдарды әзірлеуде. Енді мен өзімнен-өзім қысыла бастадым. Осылай үңсіз келген-кеткенге қарап отыру жалықтыра бастаған секілді. «Жоқ, сұрау керек», — деген шешімге келдім. Аңада практикаға келген күні Жанат аға:

— Өзің білмеген-түсінбеген сұрақтарың болса, ұялмай сұрап тұр деген жоқ па еді. Мен осылай ізденбей отыра беретін болсам, онда...

Телефон шылдыр ете қалды. Кенет ойым бөлініп кеткен мен селт ете қалдым. Жанат ағаны жауапты секретарь шақырған болу керек, шұғыл түрде сонда кетті. Оңласыннан сұрадым, ол түсіндірді. Жанат аға тез оралды. Келген бойы сызып жатқан макетін тағы бір шолып өтті де, Оңласыннан жаңалықтарды даярлап біткені және менен өзінің берген тапсырмасын бітірген-бітірмегенімді сұрады. «Қазір бітемін». Бұл әрине жәй сөз. Шынығында ол материалды бес-алты рет оқып шыққаннан басқа шетіне бір белгі түсірдім бе десенізші.

Бөлмені тағы үңсіздік басты. Жанат ағаға таңқалып отырмын. Бір минутын бос жібергісі келмейді-ау. Газет материалдарына байланысты біресе редакторға, біресе жауапты секретарьға, біресе басқа бөлімдерге жүгіріп жүргені.

Мен енді ағайдың сыртқа шығып кетуін асыға күтіп отырмын. Шынымды айтсам, жалығып кеткен секілдімін. Бар ойым кетіп қалу. Ойымды сезгендей-ақ Жанат аға бір кезде столының үстің жинастыра бастады да,



өзінің партия жиналысына кететінін айтты. Ағай шығып кете салысымен Оңласынға өзіме берілген тапсырмаларды үйден дайындап келемін дедім де, рұқсатсыз шығып кеттім. Кейін кеткеніме өкіндім.

Міне, практикамын тағы бір күні басталды. Жұмысқа кешігіңкіреп келдім. Есіктен кірмей жатып Жанат ағаға қарадым. Ол кісі Оңласынның дайындаған материалдарын қарап жатқан болу керек, жүзінен әдемі бір жылылықтың табы байқалады. Қабағы да ашыңқы. Жымнып отыр. Мен де жымидым. Ағайдың көңілді отырғанын ұнатам. Бірақ әрдайым олай бола бермейді. Кейде материалдар уақытында әзірленбей қалса, немесе ойындағысындай болып шықпаса үнемі мейірім шуағы төгіліп тұратын үлкеп қой көздерінен салқындық сезіліп қалады. Ағай қатты да, жай да айтпайды. Қандай түзетулер керек туралы ескертулер ғана жасайды. Материалдың ағайдың ойлағанындай болған-болмағанын тексеріп отырғанда бет әлпетінің өзгерісінен анық байқауға болады.

Мен ағайға мұқият қарап отырмын. Себебі, ол кісі кеше маған опера театрының жаңа маусымы ашылуына байланысты тапсырма берген еді, қазір соны оқып отыр. Ағайдың жүзінде әдеттегідей жылы жымныс байқалған кезде өзімнен-өзім масаттанып кеттім. Мақалам анау айтқандай жаман шықпаған болу керек деп ойладым ішімнен. Оқып болған ағай ризашылығын жасыра алмай ертеңгі номерге кететінін айтты. Қуанып отырмын.

Практикам аяқталып келеді. Енді аз күннен соң кетем ғой деп ойланғанда, редакция алқасы көз алдымда көлбеңдеп тұра қалады. Тілші хаттары бөліміндегі Бибихан апай ше? Ол редакцияның әрбір қызметкерінің туған анасындай болып кеткен. Бәрінің қамқоршысы. Апайға қарап отырып, мүмкін дүниедегі барлық аналар қауымы өзгенің баласын өзінің баласынан бөле айырып қармайтын болар деген ойға қаламын. Редакциядағылардың барлығы да кішкентай қайғысын да, қуанышын да апаймен бөлісуді әдеттеріне айналдырып жіберген.

Осылай бір айдың қалай өткенін сезбей де қалыппын. Ертең-ертең практикам бітетінін сезінгенде: «Туу, неге тағы екі-үш айға созылмады екен?» деп ойладым. Редакция мен үшін ең бір қимас сүйікті мекеніме айналып кеткені, практикам бітіп, кетер күні бұрынғыдан да терең сезгендеймін. Бәрін-бәрін қимаймын. Апайды да, Жанат ағаны да, Оңласынды да, Сәлимань да...

Қолымда бір айғы практикамның қорытынды түйіні-мінездеме. Жанат аға мені редакторға алып кірді. Одан шыққан соң мінездемеге мөр бастыру үшін жауапты секретарь Серік ағаның кабинетіне кірдім. Ағай практика материалдарын түгел қарап шықты да мөр басып жатып: «Келесі жылы тағы бізге кел» деді. Мен үңсіз жымидым. Көңілімде әрі қуаныш, әрі редакция алқасына деген қимас сезім тұрды.

Ұлбосын АЙТӨЛЕНОВА.

Тойдың болғанын боладысы қызық деген осы да. Атақты қала Волгоградты, тарихи орын «Мамай-Курганды көреміз деген ой көңілге орныққалы бері біз де маза болмады.

Көкейге күніне қаншама ойлар келіп, қаншама ойлар кетіп жатқанында есеп жоқ. Көзбен көруге асықпыз. Соғыс өртен бастан кешірген қарттардан естіп, кітаптардан, газет-журналдардан оқып хабардар болғанымыз болмаса біз әрине көргеніміз жоқ. Қанды шайқас болған жерлер бізге керемет алапат бейнесінде елестейді.



Ақыры асыға күткен күнімізде жетті. Автобус толы студенттер. Тезірек білуге, көругедеген құштарлық бәрінің бойын билен алған. Бір-біріне үңсіз қараған көзқарастары олардың ішкі әлемін таптырақ ойларын айтпай ұғындырады.

Міне, қала көшесіне де іліктік. Көше бойында қаз-қатар әдемілікпен егілген ағаштардың әлі жас, балауса екендіктері айқарылады. Сыры да, сыны да мол қала ішінде жүрміз. Сұрапыл соғыс өртен көрген қала бейнесі еріксіз ой салады. Жаныңды езіп өткен уақытқа қарайлатады.

Міне, біз үлкен емен түбінде тұрмыз. Оның бет-жүзін, өне бойын оқ іздері әбден-ақ өз дегенімен айғыздаған. Шұрқ-шұрқ тесік. Солай бола тұрса да сансыз көп жараланған алып жауынгер айналасына тәкапарттықпен көз тастайды.

«Мен батырмын. Жаудың сансыз оғынан қаламды қорғап, кеудемді қалқан еттім. Мен сонда да

СУРЕТТЕРДІ ТҮСІРГЕН
В. МАКСИМОВА.



өлгенім жоқ, мен тірімін» — дегенді тілсіз ұғындырады. Қала іргесінде жарқырап жатқан өзен жағасында тұрмыз. Атақты Волга жағасы.

Су бетіндегі майда толқындар өз сырым өзімде дегендей әлдеқайда асығып кетіп жатыр.

Сонау бір күндердің қанды көбік атқан асау өзені қазір тіпті тышып қалған сияқты.

Біз одан ары жылжыдық. Өшпес от. Алау жалын. Өне, шапын ақ қырау шалған қарт ана ыстық алақанымен аялай бір шок гүлін қойып жатыр. Ана жүзіндегі қатпар-қатпар әжім сызаттары оның көңілі көрген көне тарих екенін айтпай ұғындырады.

Гүлін қойған ана бері қайтты. Әжім сызаттарының бойын қуалаған көз жас, сағыныш жасы, қайғы жасы.

Енді бір сәттерде біз уақыт тынысымен дем алған, отты жылдардың таңбасын бойына жинаған

«Мы проходим по камням
города

В холодном свете реклам...» —

эти строчки поэта С. Соколова медленно всплыли в памяти, когда мы вступили в старую Ригу. Перед нами была история латышского народа, написанная каменными иероглифами, история-трагедия, из горькому определению доцента кафедры латышской литературы А. Стикане. От пятисотлетнего ига орденов немецких рыцарей остались мрачные, длинные, на дватри квартала, здания, которые были своеобразными казармами рыцарей. Трудная судьба Латвии читается на сооружениях готики, огромных, устремленных в небо и закрывающих его. Улочки старой Риги сдавлены этими творениями рук человеческих. Возникают улочки неожиданно, извиваются, закручиваются, исчезают и вновь появляются.

БАТЫР ҚАЛА ӘСЕРЛЕРІ



күй асқақтатып, жүр-жүрлей түсетін секілді. Қамалдың кіре берісінен басталған тасқа қашан салынған суреттер таусылар емес.

От жалын. Жараланған солдат. Қаһарман жауынгер. Ана. Бала. Бәрі-бәрі сол дәуірдің таңбасын айғақтай түсетін секілді. Кейінгі ұрпақтың әкеліп қойған гүл шоқтары суреттер символы ажарландыра түседі. Алдымызда көл іспеттес мөлдір су жарқырап жатыр. Ортасындағы тасқа жауынгер бейнесі бейнеленген.

Су мөлдірлігі сонша ішіне тасталған күміс тынындар күнмен шағылысады. Соғыстан кейінгі қаланы бүтіндеуге көмек ретінде тиын қалдыру әр адамның өз еркіндегі іс іспеттес.

Міне, жаралы ұлын құндақтаған ана бейнесі. Оның көзінен аққан қанды жасы кішігірім дария. Көз жасына малынып, су ортасында отырған қайғылы бейнеге қарап, денең тітіреп, көз алдына еріксіз жас тамшылары оралғанын сезбейсің.

Ұлы Отан соғысының батырларына қойылған құлпы тастар қаз-қатар орналасқан. Ең бірінші болып қазақтың батыр ұлы Н. Әбдірөккә арналған құлпы тас тұр. Одан ары осындай ескерткіштер жалғаса береді.

Міне, сөнбес жалын алаулап тұрған кең залға ендік. Өшпес от адам алақанында бейнеленген. Асты-үсті, барлық қабырғалары мәрмәрмен жалатылған. Ішкі көрінісі өте көрікті. Қабырғаларында таспен қашап Сталинград шайқасына қатысқан бүкіл жауынгердің есімдері жазылған. Алау жалында қырағы күзетте тұрған солдаттардан Отан алдындағы өз міндеттерін терең түсінетіндігі байқалады. Зал ішін айнала биіктеп келеміз. Музыканың сазды үні денең тітірентеді. Көз алдында көрмесің де көргендей болған, жаумен бетпе-бет арналысқан ағалар бейнесі еріксіз елестейді.

Біз алға жылжып келеміз.

Құлашың кең сермеген Отан-Ана асқақ кейпі асқар биіктерге көз жетпес шылдарға, қайсар өрлікке, қайтпас табандылыққа жігерлендіре түсетіндей. Заңғар көкке бой сермеген ескерткіш биіктігі қолына ұстаған алмас қылышымен қоса 83 метр. Көк жүзіне сермелген қаһарман семсерден «бізді ешқандай жау қорқыта алмайды, біз дәуіріміздің ғажайып ерлеріміз» дегенді үңсіз түсінгендей болдық. Сыр сандығы болған ғажайып қаланың қаһармандық шежіресі жүрек түпкіріне шым-шымдап бойлай берді. Тарихи қаладан бұрынғы Сталинград (қазіргі Волгоград) сонау от жылдардың жалынын, қанды қырғанды дәл осы сәтте бастан кешкен жандардай сезініп, айықпас мол әсермен кері оралдық.

Жанымгүл ТАШКЕНБАЕВА,
журналистка факультетінің IV курс студенті.

Встречи

С нами был гид — товарищ Пундыньш, очень темпераментный, увлеченный исследованиями памятников истории человек. Таких людей называют одержимыми. Забывая об экскурсантах, он бегом мчал к противоположному углу улицы и восклицал: «А теперь посмотрите на это здание отсюда!» — хватал первый попавшийся под руку прутик и рисовал прямо на земле, всегда влажной от близости моря и частых дождей, карту Риги, схемы городов, крепостей, жилых домов. И звучал увлекательный рассказ обо всем, начиная от остатков крепостной стены из красного камня с бойницами и башнями, и кончая соборами Иакова, Петра, Домским собором. Как объяснил Пундыньш, улочки

старой Риги в прошлом были двориками вокруг домов, лепившихся вплотную друг к другу, и лишь развитие техники превратило их в каменные мостовые, с узенькими, вдоль самой стены, тротуарчиками.

Перед нами последовательно проходила история Риги от XII века до сегодняшних площадей, памятников.

Но Ригу и рижан нельзя отрывать друг от друга. Общее у них — сложная, изломанная немецкими рыцарями история. Она оставила отпечаток на лицах латышей, в их глазах, на их манере держаться; они сдержанно, строго говорят, спокойно, предельно кратко, с полным выражением мысли. История — в отношении латышей к

Имя человека, придумавшего экзаменационную сессию, осталось неизвестным. Видимо он сознавал, что это имя вряд ли будет с благоговением твердить многие поколения студентов. Он просто сделал свое дело, придумал экзамены и канул в Лету. С тех пор прошли века, но студенты по-прежнему два раза в год расхлебывают заваренную этим человеком кашу.

Я не собираюсь, однако, критиковать систему экзаменов как таковую, тем более, что лично мне их больше сдавать не придется. В свое время я прошел через добрый десяток экзаменационных сессий и теперь просто хочу поделиться кое-какими наблюдениями. Рассмотрим некоторые «возможные» ситуации.

Едва ли не самое важное —

тщательно изучить вкусы преподавателя. Допустим, известно, что он обожают развернутые ответы, а вы имеете довольно смутное представление о вопросе в билете «Нашествие варваров на Римскую империю». В этом случае нужно начинать издали, ощипать перья с гу-

жеттами?», — и с гранитным упорством стоял на своем. Как только мы не изворачивались! Мы соловьями пели про пирамиды, разоблачали обманщиков-жрецов, декламировали про Озириса и Изиду, а когда выдыхались, доцент хладнокровно спрашивал: «Так когда,

проходимого болота. Мне рассказывали об одном студенте, который на вопрос профессора: «Что вы знаете о строснии земной коры?» без колебаний ответил: «Вряд ли я смогу что-либо добавить к вашей монографии на эту тему, Андрей Иванович».

Как видите, есть немало приемов, упрощающих сдачу экзаменов, если вы не успели к ним как следует подготовиться. Есть, правда, еще один прием, но он слишком смел и пародоксален, чтобы я мог его рекомендовать для широкого использования. Вы в течение всего года вгрызаетесь в науку и наконец пропитываетесь знаниями. В этом методе безусловно что-то есть, хотя лично мне никогда не удавалось им воспользоваться.

В. САНИН,
«Воронежский университет».

КАК СДАВАТЬ ЭКЗАМЕНЫ?

ЮМОР НАШИХ ДРУЗЕЙ

носят болтовни. Особенно мы страдали от одного доцента, самого свирепого экзаменатора, которого я встречал в своей студенческой жизни. Он задавал вопрос: «Когда фараон Рамзес заключил договор с

значит, фараон Рамзес заключил договор с хеттами?»

Если преподаватель веселый и жизнерадостный человек, то отвечать нужно бодро, с юмором. Иной раз удачная шутка может помочь вам выкарабкаться из самого не-

сей, которые Рим спасли, упрекнуть за непоследовательность Брута и Кассия, обругать Нерона и похвалить Тацита. Неплохо ввернуть какую-либо знаменитую фразу вроде «Пришел, увидел, победил» и коротко рассказать содер-



На снимках: Огни буровой. В центре Владимир Бугаев на Командорских островах.

ОСТАНОВИСЬ, МГНОВЕНЬЕ, ТЫ ПРЕКРАСНО!



Владимир Бугаев проходил практику в «Камчатской правде». В конце июля его послали в командировку в «камчатскую Швейцарию» — Эссо, где он сделал снимки, получившие первую премию в конкурсе «Фото-77» газеты «Социалистическая индустрия».

Удачные вещи всегда имеют полную трудностей историю, которая приводит к закономерному успеху, если настойчивость позволяет преодолеть эти трудности, а профессиональное мастерство — в нужную минуту полностью использовать благоприятно сложившиеся с твоей или без твоей помощи обстоятельства.

Капризам погоды фотожурналист противопоставил терпение, инертности людей, считавших затеей нецелесообразной (каждый второй камчадал мнит себя асом в фотографии), — убежденность в правоте.

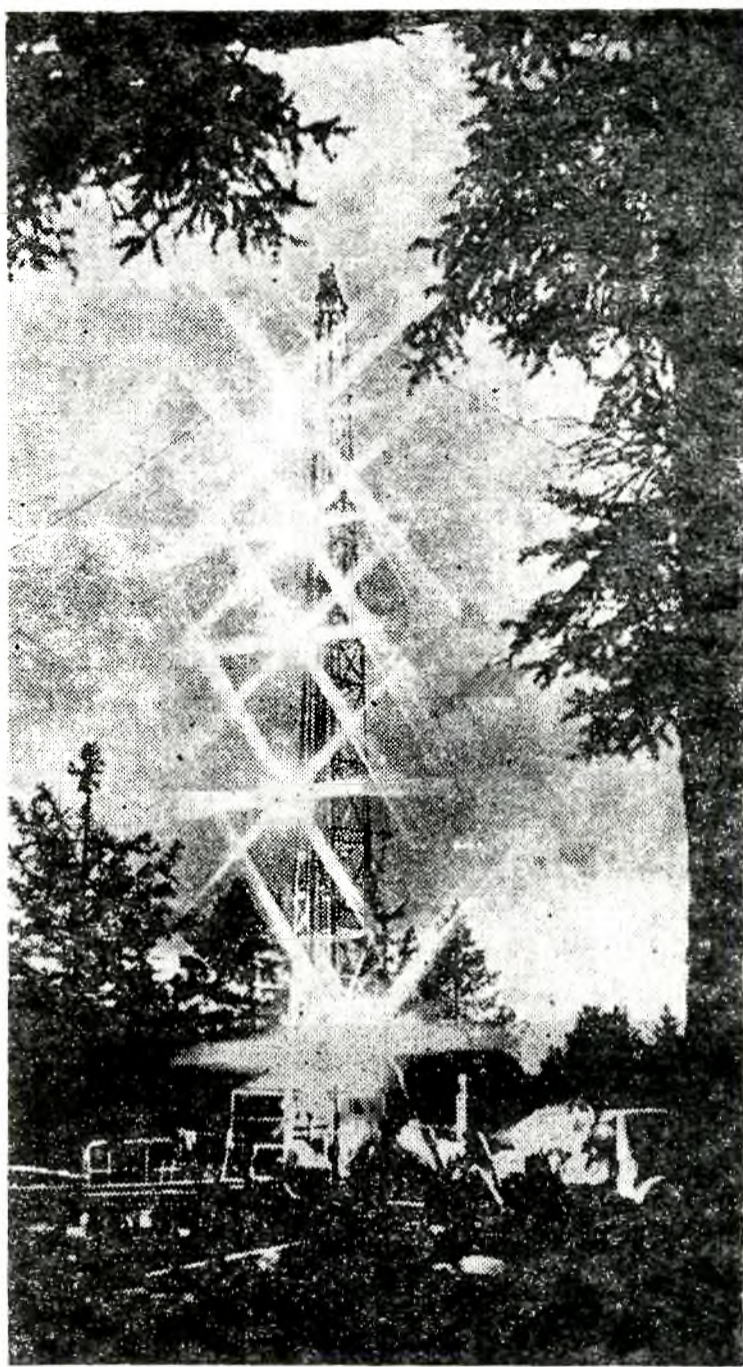
И наступила ясная ночь. Люди исполнились энтузиазма. Дизель-электростанция работала на полную мощность, чтобы огни буровой ярко светились; сама буровая — на самую малую, чтобы огни не дрожали.

Журналист был на месте. Комары — тоже. Через каждые пять минут первый подбегал к костру, обливался раствором «ДЭТА», и съемка продолжалась.

Эдуард Чепелов готовился принять смену. Он видел нацеленный фотообъектив. «Пожалуйста! — смеясь, бурильщик привычным движением застегнул ремешок шлема. Таким он и получился на снимке: открытый, красивый, сильный. Какими мы представляем разведчиков недр. Какие они есть на самом деле.

Прекрасные мгновения большой жизни, запечатленные на фотографиях, — это открытие мира нашего современника, это творческая работа, в которой поиск, трудности сомнения, вдохновение — все рядом.

Корней ДИК.



СТУДЕНЧЕСКАЯ ВЕСНА — 78

В университете начался традиционный смотр-конкурс художественной самодеятельности, который проводится студенческим клубом совместно с профкомом и комитетом комсомола КазГУ. Его девиз — «Ленинскому комсомолу — 60 лет».

Смотр покажет, насколько высок уровень культуры студенческой молодежи, будет способствовать активизации художественного творчества и организации новых самодеятельных коллективов на факультетах.

Участники смотра — все факультеты университета. Самодеятельные артисты могут выступать в любых жанрах. Художественная самодеятельность факультетов будет представлена хорowymi коллективами, вокально-инструментальными ансамблями, солистами, чтецами, драматическими коллективами, оркестрами, агитбригадами.

Смотр проводится в три тура: в январе-феврале — прослушивание и отбор программы на факультетах. Второй тур — общеуниверситетский смотр. Он будет проходить с 1-го по 10-е марта в актовом зале физического факультета. Лучшим самодеятельным коллективам предстоит защищать честь университета в третьем туре на городском

смотре «Студенческая весна-78», который состоится в апреле 1978 года.

Как известно, в прошедшем году первое место среди коллективов художественной самодеятельности КазГУ заняли студенты юридического факультета. И в новом, 1978 году они полны творческих сил, чтобы удержать это почетное место. Сейчас на факультетах в свободное от учебы время идет прослушивание. Участники самодеятельности оттачивают свое исполнительское мастерство. Ну, а кто окажется талантливее — покажет смотр.

Остается добавить, что при подведении итогов учитывается не только идейная направленность и уровень исполнительского мастерства, но и массовость, разнообразие форм и жанров, наличие в программе авторских номеров.

Сообщаем, что состав комиссии — строг и солиден: представители партийного и комсомольского комитетов, ректората, профкома и месткома, редакции газеты «Казакский университет» и студенческого клуба университета.

Оргкомитет смотра.

Зам. редактора Т. ИМАНБЕКОВ.

УНИВЕРСИАДУ ПРИНИМАЕТ ТЮМЕНЬ

В БОИ ПОВЕДУТ ЧЕМПИОНЫ.

Да, соревнования 14-й Универсиады Сибири, Урала, Дальнего Востока, Средней Азии и Казахстана нынче пройдут в столице нефтяников Сибири — городе Тюмени.

Друзья-соперники, как всегда, — сильнейшие спортсмены. С одним из них уже приходилось встречаться на прошлых Универсиадах, другие, пополнившие команды в минувшем году, пока загадка. Есть повички и в нашей сборной. Удастся ли им достойно заменить вышедших покажут соревнования.

А они обещают быть напряженными и трудными: какой из команд не хочется завоевать главный приз Универсиады в год 60-летия Ленинского комсомола! Сборная КазГУ будет представлена мужскими и женскими командами по волейболу и баскетболу, мужской командой по спортивной гимнастике, боксерами. Особые надежды мы связываем с выступлениями команды по боксу, в которую входят чемпион Казахстана мастер спорта В. Ложкин, кандидат в мастера спорта Б. Хабибулин; ждем победы и от прошлогоднего абсолютного чемпиона Универсиады по спортивной гимнастике Д. Ахмедова.

С особым интересом для зрителей пройдет турнир баскетболисток. За команду нашего университета выступают чемпионка Олимпийских игр заслуженный мастер спорта СССР Н. Шуваева-Ольхова и мастер спорта П. Пшесмыцкая и Н. Подковырова.

Ждем нашу команду с Универсиады с победой!

Н. ВЕЛИЧЕВА, Н. КУДАШОВ,
преподаватели спорткафедры КазГУ.